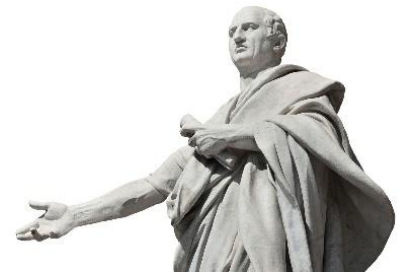

Ciceronovy ikonické špeky

Nihil est incertius volgo, nihil obscurius voluntate hominum, nihil fallacius ratione tota comitiorum.

Není nic vrtkavějšího než dav, nic méně předvídatelného než vůle lidu a nic pochybnějšího než celý volební systém. (*Obhajoba L. Mureny* 36)

Quasi bonis et fortibus et magno animo praeditis ulla sit ad rem publicam adeundi causa iustior, quam ne pareant improbis, neve ab isdem lacerari rem publicam patiantur.

Jako kdyby pro dobré, statečné a odhodlané lidi neexistoval žádný spravedlivější důvod k tomu, aby vstoupili do politiky, než aby nemuseli poslouchat lidi špatné a aby nemuseli trpět, že takoví lidé ničí stát. (*O státu* I, 9)

Salus populi suprema lex esto.

Dobro národa ať je nejvyšším zákonem. (*O zákonech* III, 8)

Mihi fere satis est, quod vixi, vel ad aetatem vel ad gloriam: huc si quid accesserit, non tam mihi quam vobis rei publicae accesserit.

Pokud jde o mou osobu, stačí mi život, který jsem žil, jak co se týče věku, tak slávy: pokud k tomu ještě něco přibude, nepřičte se to k dobru ani tak mně, jako vám a státu. (*Filipiky proti Antoniovi* I, 38)

Quo usque tandem abutere, XY, patientia nostra?

Do kdy budeš, (*dosadte si libovolného zloducha*), zneužívat naší trpělivosti? (*Obžaloba Catiliny* I, 1)

O tempora! O mores!

To je doba! To je morálka! (*Obžaloba Catiliny* I, 1)

O di immortales! Ubinam gentium sumus? In qua urbe vivimus? Quam rem publicam habemus? Hic, hic sunt in nostro numero, patres conscripti, in hoc orbis terrae sanctissimo gravissimoque consilio, qui de nostro omnium interitu, qui de huius urbis atque adeo de orbis terrarum exitio cogitent!

Ach, nesmrtelní bohové! Kde to jsme? Ve kterém městě to žijeme? Jaký stát to máme? Zde, přímo zde, mezi námi, senátoři, na tomto nejposvátnějším a nejváženějším shromáždění na světě, jsou tací, kteří uvažují nejen o záhubě nás všech, ale i o zkáze celého světa, kterou náš skon způsobí! (*Obžaloba Catiliny* I, 9)

Simul atque increpuit suspicio tumultus, artes ilico nostrae conticiscunt.

Jakmile zazní jakýkoliv signál, že přijdou válečné nepokoje, naše umění okamžitě umlká. (*Obhajoba L. Mureny* 22)

Cedant arma togae, concedat laurea laudi.

Ať zbraně ustoupí toze a vavříin občanské chvále! (*O povinnostech* I, 22)

Prvi enim sunt foris arma, nisi est consilium domi.

Zbraně mají v poli pramalou sílu, pokud doma nepanuje rozvaha. (*O povinnostech* I, 22)

Non nobis solum nati sumus ortusque nostri partem patriae vindicant, partem amici.

Nenarodili jsme se jen pro sebe samy, na část našeho života si činí nárok vlast a na část přátel. (*O povinnostech* I, 7)

Est enim amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benevolentia et caritate consensus; qua quidem haud scio an excepta sapientia nihil melius homini sit a dis immortalibus datum.

Přátelství totiž není nic jiného než vzájemná shoda ve všech názorech, které se týkají bohů i lidí, a je spojeno s dobrou vůlí a láskou. Nad přátelství nedali lidem nesmrtelní bohové nic lepšího kromě moudrosti. (*Laelius o přátelství* 20)

Beatus autem esse sine virtute nemo potest.

Nikdo nemůže být šťastný, pokud není dobrý. (*O povaze bohů I, 48*)

Omnia autem, quae secundum naturam fiunt, sunt habenda in bonis.

Vše, co se děje v souladu s přirozeností, je nutno považovat za dobré. (*Cato starší o stáří 71*)

Quotus enim quisque philosophorum invenitur, qui sit ita moratus, ita animo ac vita constitutus, ut ratio postulat? Qui disciplinam suam non ostentationem scientiae, sed legem vitae putet? Qui obtemperet ipse sibi et decretis suis pareat?

Kolik se najde filosofů s takovou povahou, s takovým způsobem myšlení a života, jaké požaduje rozum? Takových, kteří by pokládali své učení ne za prostředek, jak se blýsknout učeností, ale za životní zákon? Takových, kteří by se řídili sami sebou a poslouchali své zásady? (*Tuskulské hovory II, 4, 11*)

Nam efficit hoc philosophia: medetur animis, inanes sollicitudines detrahit, cupiditatibus liberat, pellit timores.

Toto způsobuje filosofie: léčí duši, odstraňuje zbytečné starosti, zbavuje tužeb a zahání obavy. (*Tuskulské hovory II, 4, 11*)

Nihil tam absurde dici potest, quod non dicatur ab aliquo philosophorum.

Neexistuje sebeabsurdnější věc, kterou by už neřekl nějaký filosof. (*Předtuchy a výstrahy II, 119*)

Neque enim sine furore Democritus quemquam poetam magnum esse posse, quod idem dicit Plato.

Démokritos tvrdí, že neexistuje žádný velký básník, který by nebyl šílený. A totéž říká i Platón. (*Předtuchy a výstrahy I, 80*)

Historia vero testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuntia vetustatis, qua voce alia nisi oratoris immortalitati commendatur?

Dějiny jsou svědkem dob minulých, světlem pravdy, životem paměti, učitelkou života a poslem starobylosti. Kdo jiný by jim ale měl dát nesmrtelnost, než hlas řečníka? (*O řečníkovi II, 36*)

Omnium autem rerum, ex quibus aliquid adquiritur, nihil est acri cultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius.

Ze všech věcí, ze kterých je nějaký prospěch, není nic lepšího, nic přínosnějšího, nic milejšího, nic hodnějšího svobodného člověka, než je obyčejná práce na poli. (*O povinnostech I, 42*)

Dicendi enim virtus, nisi ei, qui dicet, et ea, quae dicet, percepta sunt, exstare non potest.

O řečnictví jako takovém se nedá mluvit, pokud řečník nechápe podstatu toho, o čem mluví. (*O řečníkovi I, 48*)

Id quod est praestantissimum, maximeque optabile omnibus sanis et bonis et beatis, cum dignitate otium.

To, co je neskvělejší a nejvíce žádané pro všechny rozumné, dobré a šťastné lidi, je volný čas trávený s důstojností. (*Obhajoba P. Sestia 98*)

In omnibus autem negotiis priusquam adgrediare, adhibenda est praeparatio diligens.

Ve všech činnostech platí, že dříve, než se do nich pustíme, je třeba pečlivé přípravy. (*O povinnostech I, 21*)

O di immortales! Non intellegunt homines, quam magnum vectigal sit parsimonia.

Ach, nesmrtelní bohové! Lidé nechápou, jak velký příjem představuje šetrnost. (*Stoické paradoxy VI, 49*)

Nemo enim est tam senex, qui se annum non putet posse vivere.

Nikdo není tak starý, aby si nemyslel, že může žít ještě rok. (*Cato starší o stáří 24*)

Si hortum in bibliotheca habes, deerit nihil.

Máš-li v knihovně zahradu, nebude ti scházet nic. (*Dopisy přátelům IX, 4*)

Nemo enim fere saltat sobrius, nisi forte insanit, neque in solitudine neque in convivio moderato atque honesto.

Téměř nikdo netančí, pokud není opilý, – ledaže je snad šílený – a to ani o samotě, ani na počestné a umírněné hostině. (*Obhajoba L. Mureny 13*)